

A ט"ד

Intro

Today we will Be"H learn ט"ד of קידושין. Some of the topics we will learn about include:

גזירה שוה שכיר שכיר

The Gemara seeks a Tanna who does not use this גזירה שוה to compare the Halachos of the various forms of עבד עברי.

שנת היובל

The Gemara brings Pesukim that all Jewish slaves go free during the Yovel year.

Additionally, the Pasuk says in regards to a נרצע, a עבד עברי whose servitude was extended by having his ear bored;

ועבדו לעולם

And the Gemara explains this to mean

לעולמו של יובל

An eternity of up to the Yovel year; i.e. a maximum of 49 years;

A

גזירה שוה
שכיר שכיר

שנת היובל

B גאולה

A גאולה may redeem himself at any time. Additionally, נמכר לעכו"ם

If he is sold to a non-Jew, he may also be redeemed by אחרים, relatives, and אחרים, anyone else;

The Gemara discusses whether he goes free or serves his new master when he is redeemed by others.

מקרא נדרש לפניו ולאחריו

When expounding a Pasuk, the Gemara debates whether its Halachos are meant to be compared to the previous or the subsequent topics.

B

גאולה

מקרא נדרש
לפניו ולאחריו

1 So let's review...

The Gemara earlier derived that a מוכר עצמו, a slave who sold himself into captivity, is acquired with כסף, from the מכרהו מכוהו, by comparing its Halachos to a מכרהו מכוהו בית דין.

However, according to the מאן דאמר, מאן דאמר דלא יליף שכיר שכיר Who does not use this גזירה שוה, the Gemara cited an alternate source.

The Gemara now continues seeking the תנא who does not hold of this גזירה שוה, and cites a ברייתא which explains that there are three Pesukim which teach that a עבד עברי goes free at יובל:

1. עד שנת היובל יעבד עמך
Is referring to a מוכר עצמו, because the previous Pasuk states וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך

2. ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו
The word איש indicates that this Pasuk is referring to a נרצע, because as the Gemara explains איזהו דבר שנוהג באיש ואין נוהג באשה הוי אומר זו רציעה
The Halachos of boring the ear apply only to a man, not a woman.

1

The Gemara earlier...

מוכר עצמו is acquired with כסף

Derived from the
גזירה שוה
שכיר - שכיר

מאן דאמר
דלא יליף שכיר שכיר
the Gemara cited
an alternate source

The Gemara now continues seeking
the תנא who does not hold of this גזירה שוה:

ברייתא:

Three Pesukim teach
that a עבד עברי goes free at יובל:

1

עד שנת היובל יעבד עמך

Referring to a מוכר עצמו
because the previous Pasuk states
וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך

2

ושבתם איש אל אחוזתו
ואיש אל משפחתו תשובו

The word איש indicates that
this Pasuk is referring to a נרצע:

איזהו דבר שנוהג באיש ואין נוהג באשה
הוי אומר זו רציעה

2

3.

ושב אל משפחתו ואל אחוזת אבותיו ישוב

Must by default be referring to a

מכרוהו ב"ד

שתים ושלש שנים לפני היובל

שהיובל מוציא

If ב"ד sells someone two or three years before יובל, he goes free during the Yovel year.

Now, the Gemara points out

אי ס"ד יליף שכיר שכיר למה לי

נילף שכיר שכיר

We could derive that a יובל מכרוהו ב"ד goes free during יובל from the comparison to מוכר עצמו? Apparently, this תנא does not use the גזירה שוה.

The Gemara rejects this proof:

ס"ד אמינא

מוכר עצמו

לא עבד איסורא

We might think that a מוכר עצמו is freed at יובל because he did not transgress any prohibitions; but

מכרוהו ב"ד

דעבד איסורא

ניקנסיה

A מכרוהו בית דין is NOT freed at יובל because he did transgress. Therefore, the Pasuk must explicitly teach that he IS freed at יובל.

2

3

ושב אל משפחתו
ואל אחוזת אבותיו ישוב

*Must by default be referring to a
מכרוהו ב"ד*

שתים ושלש שנים לפני היובל
שהיובל מוציא

Now, the Gemara points out

אי ס"ד יליף שכיר שכיר למה לי
נילף שכיר שכיר

*Apparently,
this תנא does not use the גזירה שוה*

The Gemara rejects this proof:

ס"ד אמינא
מוכר עצמו לא עבד איסורא
מכרוהו ב"ד דעבד איסורא
ניקנסיה

*Therefore, the Pasuk must explicitly teach
that he IS freed at יובל*

3 The Gemara notes that there are actually two Pesukim that teach that a נרצע is freed at יובל;

1.

In פרשת בהר, as taught in the Braisa; ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו

And in פרשת משפטים;

ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם

And the Gemara explains that both Pesukim are necessary, because

לעולם could be understood as

לעולם, for eternity.

Therefore, ושבתם teaches that it's only

לעולמו של יובל

יובל; The eternity of

And if we only had ושבתם, we might think that a נרצע needs to wait until Yovel only

היכא דלא עבד שש

if Yovel arrives before the נרצע served an additional six years; however,

היכא דעבד שש

לא יהא סופו חמור מתחילתו

מה תחלתו שש

אף סופו שש

We might think that a נרצע serves a maximum of six additional years just like his original term, and would be freed even before יובל. Therefore,

איצטרך למיכתב לעולם

The Pasuk teaches us that a נרצע always serves until יובל, even if it takes more than six years.

=====

3 The Gemara notes that there are actually two Pesukim that teach that a נרצע is freed at יובל

The Gemara notes that there are actually two Pesukim that teach that a נרצע is freed at יובל

that teach that a נרצע is freed at יובל

2

פרשת משפטים:

ורצע אדוניו

את אזנו

במרצע

ועבדו לעולם

ועבדו לעולם could be understood as לעולם, for eternity.

Therefore,

ושבתם teaches

that it's only

לעולמו של יובל

1

פרשת בהר:

ושבתם איש

אל אחוזתו

ואיש אל משפחתו

תשובו

We might think that a נרצע needs to wait until Yovel only

היכא דלא עבד שש

however,

היכא דעבד שש

לא יהא סופו חמור מתחילתו

מה תחלתו שש

אף סופו שש

Therefore,

איצטרך למיכתב לעולם

even if it takes

more than six years

4 The Gemara continues seeking a תנא דלא יליף שכיר שכיר

The Pasuk regarding עבד עברי הנמכר לעכו"ם says

ואם לא יגאל באלה

A Jewish slave who is sold to a non-Jew may be redeemed by anyone else at any time.

The Gemara discusses whether he also goes free after six years. The following קל וחומר would seem to argue that he does.

ומה מי שאינו נגאל באלה

נגאל בשש

זה שנגאל באלה

אינו דין שנגאל בשש

If an עבד עברי who is לישראל, about whom we do not find in the Torah this Halachah to be redeemed by others, yet goes free after six years; it follows that a עבד עברי who is לישראל, who CAN be redeemed by others, should certainly go free after six years.

4 The Gemara continues seeking a תנא דלא יליף שכיר שכיר

Pasuk regarding

עבד עברי הנמכר לעכו"ם:

ואם לא יגאל באלה

A Jewish slave who is sold to a non-Jew may be redeemed by anyone else at any time

The Gemara discusses whether he also goes free after six years

קל וחומר:

ומה מי שאינו נגאל באלה

נמכר לישראל

נגאל בשש

זה שנגאל באלה

אינו דין שנגאל בשש

נמכר לעכו"ם

5 To refute this notion;

רבי אומר
באלה הוא נגאל
ואין נגאל בשש
The term באלה excludes going free after six years.

However, the Gemara asks regarding being redeemed by others;

נילף שכיר שכיר
The Pasuk uses the term שכיר regarding נמכר לעכו"ם as well. If so, we should derive from the גזירה שוה that a נמכר לישראל CAN also be redeemed by others? Clearly, רבי does not learn the שכיר שכיר שוה שוה שכיר שכיר.

The Gemara responds that perhaps רבי does learn the גזירה שוה, but the following Pasuk explicitly negates this idea:

או דודו או בן דודו יגאלנו
יגאלנו לזה ולא לאחר
A נמכר לישראל can be redeemed by others, but a נמכר לעכו"ם cannot.
=====

5

רבי אומר
באלה הוא נגאל
ואין נגאל בשש

However, the Gemara asks regarding being redeemed by others

נילף שכיר שכיר
that a נמכר לישראל
CAN also be redeemed by others?

Perhaps רבי does learn the גזירה שוה, but the following Pasuk explicitly negates this idea:

או דודו או בן דודו יגאלנו
יגאלנו לזה ולא לאחר
A נמכר לישראל can be redeemed by others,
but a נמכר לעכו"ם cannot

6 The Gemara now elaborates on the Pasuk which discusses the process of redeeming Jewish slaves from non-Jews, which reads as follows:

או דודו או בן דודו יגאלנו
או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו
או השיגה ידו
ונגאל

The Gemara explains that there are 3 ways he can be redeemed:

או דודו או בן דודו יגאלנו
או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו
זה גאולת קרובים

This phrase refers to being redeemed by relatives;

2.

או השיגה ידו
זה גאולת עצמו

This refers to the slave redeeming himself; and

3.

ונגאל
זו גאולת אחרים

This last word refers to being redeemed by strangers.

Now, as Rashi explains

גאולת עצמו
פשיטא לן

דהויא לשחרור

When he redeems himself, he obviously goes free.

Additionally,

מקרא נדרש
לפניו ולאחריו

Unless otherwise indicated, when expounding Pesukim, we generally assume that a Halachah taught regarding one topic is compared to both the previous and to the following subjects in the Pasuk. Accordingly, a slave redeemed by either relatives or anyone else should go free, just like עצמו.

However, the Pasuk following right after this one says ואם לא יגאל באלה ויצא בשנת היובל

באלה implies that only a particular form of redemption results in freedom.

6 The process of redeeming Jewish slaves from non-Jews

או דודו או בן דודו יגאלנו
או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו
או השיגה ידו
ונגאל

There are 3 ways he can be redeemed:

גאולת עצמו
פשיטא לן
דהויא לשחרור?

מקרא נדרש לפניו ולאחריו?

Accordingly, a slave redeemed by either relatives or anyone else should go free, just like עצמו.

However

the Pasuk following right after this one says

ואם לא יגאל באלה
ויצא בשנת היובל

באלה implies that only a particular form of redemption results in freedom

7 The Gemara therefore brings three methods of reconciling these Pesukim:

1. רבי יוסי הגלילי holds באלה אקרובים קאי. The word באלה refers to relatives. Accordingly, מקרא נדרש לפניו שדי גאולת קרובים אגאולת עצמו. The Halachah of גאולת עצמו is compared only to the previous phrase of גאולת קרובים, and באלה לשחרור בשאר כל אדם לשעבוד. When relatives redeem the slave he goes free, but when a stranger redeems him, he serves that Jew, and only goes free at Yovel. רבי יוסי הגלילי maintains that the exclusionary term באלה refers to relatives because מסתברא גאולת אחרים לשיעבוד דאי אמרת לשחרור הוה מימנעי ולא פרקי ליה. In order to encourage strangers to redeem him, he is obligated to serve his rescuer until Yovel. However, his relatives WOULD redeem him regardless, and so he goes free.

8

2.
 באלה אחרים קאי holds רבי עקיבא
 The word באלה refers to strangers. Accordingly,
 מקרא נדרש לאחריו שדי גאולת אחרים
 אנגאולת עצמו The Halachah of אנגאולת עצמו is compared to the following
 phrase of גאולת אחרים, and באלה לשעבוד
 בשאר כל אדם לשחרור When relatives redeem him he must serve them until
 Yovel, but when a stranger redeems him, he goes free,
 because מסתברא גאולת קרובים
 לשעבוד דאי אמרת לשחרור כל יומא ויומא אול ומזבין נפשיה
 If he did not have to serve his relative, he would sell
 himself regularly and rely on his relatives to redeem him.
 However, he does not rely on strangers, and so if anyone
 else redeems him, he goes free.

8

9

3.

חכמים אומרים
הכל לשחרור

The חכמים say that he always goes free. This refers to רבי, דמפיק ליה להאי באלה לדרשה אחרינא באלה is used to teach us that a נמכר לעכו"ם does not go free after six years. Therefore, מקרא נדרש בין לפניו בין לאחוריו All parts of the Pasuk, both גאולת קרובים AND גאולת אחרים are compared to גאולת עצמו, and he goes free regardless of who redeems him.

9

3

חכמים אומרים

הכל לשחרור

This refers to רבי,

במסוק איב לאפי האלב אדולב אחרינא

וַגָּאֵל

זו
גאולת
אחרים

או
השיגה ידו

זה
גאולת
עצמו

או הודו
או בן הודו יגאלנו
או משאר בשרו
ממשפוחתו יגאלנו

זה גאולת
קרובים

מקרא נדרש
בין לפניו
בין לאחוריו